

नेपाल एसबिआई बैंक लिमिटेड
हातिसार, काठमाण्डौको
उन्नाइसौं वार्षिक साधारणसभासम्बन्धी सूचना

शेयरधनी महानुभावहरु,

यस बैंकको संचालक समितिको वि.सं. २०६९ भाद्र २१ गते, मंगलवार बसेको ३४७ औं बैठकको निर्णयअनुसार यस बैंकको उन्नाइसौं वार्षिक साधारणसभा देहायका विषयहरूमा छलफल गर्नकालागि निम्नलिखित मिति, स्थान तथा समयमा बस्ने भएको हुँदा सम्पूर्ण शेयरधनी महानुभावहरुको जानकारी एवं उपस्थितिका लागि अनुरोध गर्दछु ।

सभा हुने मिति : वि.सं. २०६९ आश्विन २६ गते (तदनुसार १२ अक्टोबर २०१२) शुक्रवार ।
स्थान : त्रिभुवन आर्मी अफिसर्स क्लब, भद्रकाली, काठमाडौं ।
समय : दिनको ११:०० बजे ।

बैंकको १५ औं वार्षिक साधारणसभाको छलफलको विषयसूची

क) सामान्य प्रस्ताव

- आ.व. २०६८/६९ का लागि संचालकसमितिको प्रतिवेदन उपर छलफल गरी पारित गर्ने ।
- लेखापरीक्षकको प्रतिवेदनसहितको आ.व. २०६८/६९ को वार्षिक आर्थिक विवरण (आषाढमसान्त २०६९ को वासलात, आ.व. २०६८/६९ को नाफानोक्सान हिसाब र सोही अवधीको नगदप्रवाह विवरण, नाफानोक्सान बाँडफाँड हिसाब लगायत वार्षिक आर्थिक विवरणसँग सम्बन्धित अनुसुचीहरु समेत) छलफल गरी पारित गर्ने ।
- बैंकको संचालक समितिले प्रस्ताव गरे अनुसार शेयरधनीहरुलाई चुक्ता पूँजीमा ५ प्रतिशतका दरले हुन आउने रकम रु.१०,४६,९९,४८/- नगद लाभांश वितरण गर्ने प्रस्ताव पारित गर्ने ।
- लेखापरीक्षण समितिले सिफारिस गरे अनुरूप आ.व. २०६९/७० का लागि लेखापरीक्षकको नियुक्ति र निजको पारिश्रमिक निर्धारण गर्ने (वर्तमान लेखापरीक्षक मेशर्स टि.आर.उपाध्याय एण्ड कम्पनी, चार्टर्ड एकाउण्टेण्स पुनः नियुक्तिको लागि योग्य हुनुहुन्छ) ।
- विविध ।

ख) विशेष प्रस्ताव

- बैंकको संचालक समितिले प्रस्ताव गरे अनुसार शेयरधनीहरुलाई रु. २६,१७,४८,७३५/- बराबर अर्थात प्रत्येक १०० कित्ता शेयर बराबर १२.५ कित्ताका दरले बोनस शेयर वितरण गर्ने प्रस्ताव पारित गर्ने ।
- बोनस शेयर जारी गर्न जारी पूँजीलाई बढ़ि गरी रु.२,३६,४७,१४,९००/- पुऱ्याउन र बोनस शेयर जारी गरेको कारणबाट बैंकको चुक्ता पूँजी बढ़ि गरी रु.२,३५,५७,३८,५०४/- कायम गर्न स्वीकृति प्रदान गर्ने ।
- जारी पूँजी बढ़ि र बोनस शेयर जारी गरेको कारणबाट बैंकको प्रबन्धपत्रको दफा ५.१ को खण्ड (ख) र (ग) मा संशोधन गर्न स्वीकृति प्रदान गर्ने र यस सम्बन्धमा नियमन निकायहरुले कुनै निर्देशन दिएमा संचालक समितिलाई प्रबन्धपत्रको संशोधित दफामा आवश्यकता अनुसार परिवर्तन गर्न स्वीकृति प्रदान गर्ने ।

संचालक समितिको आज्ञाले
कम्पनी सचिव

उन्नाइसौं वार्षिक साधारणसभा समक्ष प्रस्तुत संचालकसमितिको वार्षिक प्रतिवेदन

वि.सं. २०६९ आषाढ मासान्तरसँगै समाप्त भएको अवधिको लेखापरीक्षण भएको वासलात तथा नाफा नोक्सान हिसाबलगायतका वार्षिक आर्थिक विवरणको संक्षिप्त प्रतिवेदन यहाँहरूसमक्ष प्रस्तुत गर्न पाउँदा नेपाल एसबिआई बैंक लि. को संचालकसमितिलाई खुशी लागेको छ ।

आ.व. २०६८ / ६८ को सिंहावलोकन

नेपालको आर्थिक वातावरण

नेपालको आर्थिक परिवेश विगत लामो समयदेखि जटिल बन्दै गएको छ । विद्यमान राजनैतिक अवस्था, न्यून व्यवसायीक विश्वास तथा अन्य पूर्वाधारजन्य सवालहरूले गर्दा व्यवसाय र उद्योगका लागि भनै कठिन परिस्थिति सृजना हुनगयो । कृषिक्षेत्रको उल्लेख्य योगदानका कारण आर्थिक परिसूचकमा भने सक्रातम्क परिवर्तन देखियो । गत वर्षको आधारभूत मूल्यमा वास्तविक कुल गार्हस्थ्य उत्पादन वृद्धिर ३.८ प्रतिशतको तुलनामा यस वर्ष ४.६ प्रतिशतले बढ्ने अनुमान गरिएको छ । उक्त वृद्धि दरमा कृषि क्षेत्रको मात्र ४.९ प्रतिशतको योगदान हुने अपेक्षा गरिएको छ । गत वर्ष उद्योग तथा उत्पादनमुलक क्षेत्रको वृद्धिर ४.५ प्रतिशत रहेकोमा यस वर्ष ४.३ प्रतिशतमा भन्न्यो । गत वर्ष सेवा क्षेत्रले ३.४ प्रतिशतको वृद्धि हासिल गरेकोमा यस वर्ष त्यसमा बढाउतरी आई ४.३ प्रतिशतको वृद्धिर २०६८ हासिल हुनगयो ।

नेपाल भित्रिने पर्यटकको संख्यामा आ.व. २०६७/६८ मा २१.९ प्रतिशतले वृद्धि भएकोमा सोको तुलनामा यस वर्ष त्यसमा केही कमी आई केवल १९.३ प्रतिशतको वृद्धि हासिल हुन गयो ।

बाह्य व्यापारतर्फ, गत वर्ष रु. ३३ अर्ब ५६ करोडले शोधनान्तर बचत ऋणात्मक रहेकोमा यस वर्ष निर्यातमा वृद्धि र आयातमा कमी भएको हुँदा रु. १ खर्ब १३ अर्ब २२ करोडको शोधनान्तर बचत हासिल हुन पुग्यो । खासगरी विप्रेषण आप्रवाहमा उल्लेख्य वृद्धि हुन गएको हुँदा शोधनान्तर बचतमा वृद्धि हासिल हुन सकेको

हो । समीक्ष वर्षमा विप्रेषण आप्रवाहमा ३९.६ प्रतिशतले वृद्धि हासिल हुन गई रु. ३ खर्ब २० अर्ब ३८ करोड नाघेको थियो । आ.व. २०६८/६९ मा नेपाली मुद्राको तुलनामा अमेरिकी डलर करिब २० प्रतिशतले अधिमूल्यन भयो । नेपाली मुद्रा कमजोर हुँदाहुँदै पनि आ.व. २०६८/६९ मा शोधनान्तर बचत हासिल हुन सक्नुले मुलुकको अर्थतन्त्र स्वभाविक रूपमा सक्षत रहेको र भविष्यप्रति आशावादी हुन सकिने आधार छर्लङ्ग भएको छ ।

वि.सं. २०६८ ज्येष्ठ मासान्तमा विदेशी विनिमय संचिति अमेरिकी डलर ४ अर्ब ८४ करोड रहेकोमा यस वर्षको सोही अवधिमा उक्त संचितिमा सामान्य कमी आई अमेरिकी डलर ४ अर्ब ८२ करोडमा सीमित रह्यो । प्रत्यक्ष वैदेशिक लगानी भित्रिने क्रम घट्न गयो ।

वर्षको शुरुवातदेखिनै तरलताको अभाव हुने क्रम एकाएक ठीक उल्टो अवस्थामा पुग्यो । वर्षको मध्यमा आइपुग्रदा सो क्रम भनै उल्लेख्य रह्यो । बजारमा उच्च तरलता रहेका कारण बैंकको संचालन मुनाफामाथि समेत चाप पर्न गयो ।

तरलता निरन्तर रूपमा बढ्न गएको हुँदा बाणिज्य बैंकहरूको कर्जा तथा निक्षेप वृद्धिको अनुपात (इन्क्रिमेन्टल सिडी रेसियो) नराम्भसँग प्रभावित भई आ.व. २०६८/६९ मा करिब ५१ प्रतिशतमा भन्न्यो । यस अवधिमा यहाँहरूको बैंकको कर्जा तथा निक्षेप वृद्धिको अनुपात भने ११.८८ प्रतिशत कायम रह्यो, जसले गाद्दै बैंकलाई आ.व. २०६८/६९ को अन्त्यमा ८०.४० प्रतिशतको सन्तोषजनक कर्जा तथा स्वदेशी मुद्रा निक्षेप वृद्धिको अनुपात हासिल गर्न मद्दत पुग्यो । यहाँहरूको बैंकको नेपाल राष्ट्र बैंकको निर्देशन बमोजिमको कर्जा निक्षेप अनुपात (अर्थात कर्जा तथा स्वदेशी मुद्रा निक्षेप र प्राथमिक पूँजीमा कर्जाको अनुपात) समेत ६८.४३ प्रतिशतबाट वृद्धि भई आ.व. २०६८/६९ मा ७३.३० प्रतिशत पुग्यो ।

समग्र आर्थिक परिवेश चुनौतीपूर्ण हुँदाहुँदै पनि यहाँहरूको बैंक गत वर्षको सम्भावित नोक्सानी व्यवस्था अधिको संचालन मुनाफा रु. ७२ करोड ५ लाख ६० हजारको तुलनामा यस

वर्ष रु. ७५ करोड १६ लाख ५६ हजार संचालन मुनाफा हासिल गर्न सफल भयो । कुल निष्क्रिय कर्जा तथा खूद निष्क्रिय कर्जा क्रमशः ०.५४ प्रतिशत र ०.३२ प्रतिशतमा भार्डे आफ्नो सम्पत्तिको गुणस्तरमा सुधार गर्न वैक सफल भयो । गत वर्ष कुल निष्क्रिय कर्जा र खुद निष्क्रिय कर्जा क्रमशः रु. २३ करोड ९२ लाख र १४ करोड ३८ लाख थियो ।

बैंकिङ्ग उद्योग

“क” वर्गका ३२ वाणिज्य बैंकहरू, “ख” वर्गका ८८ विकास बैंकहरू, “ग” वर्गका ७० वित्त कम्पनीहरू र २३ वटा वित्तीय मध्यस्थकर्ताको कार्य गर्ने संस्थाहरूबीच वित्तीय बजारमा आ-आफ्नो हिस्सा ओगट्न हो डुबाजी चलिरहेको वर्तमान उच्च प्रतिस्पर्धी मैदानमा बैंकहरू संचालन हुँदै आएका छन् । लगानीका लागि आकर्षक अवसरको अभावमा बजारमा तरलता अत्यधिक मात्रामा बढ्न गएको हुँदा खूद व्याज आम्दानीमा चाप परे को छ । परिणामतः लगानीबाट प्राप्त हुने आम्दानी लगातार घट्ने क्रम शुरू भएको छ । यसबाट बैंकहरूलाई आफ्नो मुनाफामा वृद्धि हासिल गर्न सम्पत्तिको गुणस्तरमा उच्चतम सुधार गर्नुपर्ने, व्याज आम्दानीबाहेकका अन्य आम्दानीका स्रोत बढाउनेतरफ ध्यान केन्द्रित गर्नुपर्ने र आफ्ना स्रोत साधनको प्रभावकारी परिचालन गर्नुपर्ने खाँचो पैदा भएको छ ।

आ.व. २०६८/६९ को पहिलो ११ महिनाको अवधिमा बैंकिङ्ग उद्योगमा निक्षेप वृद्धिको क्रम १.८.२ प्रतिशत (रु. १ खर्ब ४९ अर्ब ९२ करोड) रहेको थियो । तर सोही अवधिमा कर्जा तथा सापटीमा भने १४.१ प्रतिशत (रु. १ खर्ब २० अर्ब १४ करोड) ले वृद्धि भएको थियो । समग्र बैंकिङ्ग उद्योगको तरलता अनुपात वि.सं. २०६८ को आषाढमासान्तमा ३०.६ प्रतिशत रहेकामा उक्त अनुपातमा वृद्धि भई वि.सं. २०६९ को ज्येष्ठ महिनासम्म आइपुरदा ३२.५ प्रतिशत पुर्यो । अधिकांश बैंकहरूको पूँजी पर्याप्तता अनुपातले नियामक प्रावधानहरूको न्युनतम सीमा पार गच्छो ।

वि.सं. २०६९ को आषाढमासान्त सम्ममा वाणिज्य बैंक, विकास बैंक, वित्त कम्पनी र लघु वित्त संस्थाका शाखाहरूको संख्या

क्रमशः १३६९, ६८६, ३३१ र ५५० पुगे । यसले सर्वसाधारणको औपचारिक बैंकिङ्ग प्रणालीको पहुँचमा उल्लेख्य सुधार ल्यायो ।

बैंकको व्यवसायलाई प्रभाव पार्ने समसामयिक घटनाक्रम

नगद कोष अनुपात/अधिक तरलता/सरकारी

सुरक्षणमा न्यून व्याज

नेपाल राष्ट्र बैंकले आ.व. २०६९/७० को मौद्रिक नीतिमार्फत नगद कोष अनुपात विगतको ५ प्रतिशतबाट बढाएर ६ प्रतिशत तायम गच्छो, जसले बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूको तरल सम्पत्ति अझै बढ्न गई त्यसबाट प्राप्त हुने व्याजअन्तर र मुनाफामा अझ बढी चाप पर्ने देखिन्छ । यहाँहरूको बैंकको भने उक्त संशोधित प्रावधानको पालना हुने गरी पर्याप्त तरलता रहेको छ ।

गार्जे, गाभिने तथा विलय हुने प्रावधान

नेपाल राष्ट्र बैंकले बैंकिङ्ग उद्योगको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने उद्देश्यले बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूलाई एकआपसमा गाभने, गाभिने प्रक्रियामा लाग्न प्रेरित गर्नका लागि समीक्ष वर्षमा बैंक तथा वित्तीय संस्था एकआपसमा गाभने वा गाभिने सम्बन्धी विनियमावली, २०६८ जारी गच्छो । आफ्ना ५९ व्यावसायीक इकाइ, ७५ एटिएम, समर्पित जनशक्ति, प्रविधिमा आधारित संचालन एवं ठूलो संख्यामा रहेका आफ्ना ग्राहकहरूको सहयोगले भरिपूर्ण यहाँहरूको बैंकले परिवर्तित बजारमा समेत प्रतिस्पर्धा गर्न आफ्नो आधारभूत क्षमता विकास गरिसकेको छ, र चुनौतीको सामना गर्न सकिने कुरामा बैंक आश्वस्त छ ।

तिपन्न तर्ग कर्जामा वृद्धि

नेपाल राष्ट्र बैंकले “क” वर्गका वाणिज्य बैंकले आफ्नो कुल कर्जा तथा सापटीको ३.५ प्रतिशत विपन्न वर्गमा कर्जा प्रवाह गर्नुपर्ने अनिवार्य शर्तलाई परिवर्तन गरी २०७० को आषाढमासान्तसम्म आफ्नो कुल कर्जा तथा सापटीको ४ प्रतिशत लगानी गर्नुपर्ने अनिवार्य व्यवस्था गरी विपन्न वर्ग कर्जाको न्युनतम सीमा वृद्धि गरिदिएको छ । यो व्यवस्था विपन्न वर्गतर्फको लगानीलाई आगामी वर्षमा क्रमशः बढाउदै जाने ने.रा.वै. को नीतिको एउटा अंश हो । यहाँहरूको

बैंकले यस वर्ष ने रा.बै. ले तोकेको न्यूनतम सीमा पार गर्दै आफ्नो कुल कर्जा तथा सापटीको ३.७४ प्रतिशत विपन्न वर्ग कर्जा प्रवाह गन्यो ।

अवसर, चुनौती र भावी दृष्टिकोण

प्रमुख आर्थिक सवालहरूका सम्बन्धमा सर्वत्र देखिएको राजनैतिक सहमति तथा ने.रा.बै. को सहयोग र उसले चालेका कदमहरूसँगसँगै बैंकिङ उद्योगमा भइरहेको पुनःसंरचनालाई हेर्दा आ.व. २०६९/७० ले समग्र उद्योग र खासगरी बैंकिङ उद्योगका लागि आशावादी हुन सकिने कुराको संकेत गरेको छ ।

अर्थतन्त्रलाई गति प्रदान गर्ने उद्देश्यले नेपाल सरकारले अन्तरिम बजेटमा प्रशस्त खर्च विनियोजन गरिएको घोषणा गरेको छ ।

यहाँहरूको बैंकले चालु आ.व.मा थप ६ स्थानमा आफ्ना शाखा खोल्न ने.रा.बै.बाट स्वीकृति प्राप्त गरिसकेको छ । खासगरी कृषि, उर्जा र उड्डयनको क्षेत्रमा हालै चालिएका कदम तथा नीतिगत बहसहरूलाई हेर्दा समग्र लगानी वातावरणमा सुधार हुने अपेक्षा गर्न सकिन्छ । देशको कुल गार्हस्थ्य उत्पादन वृद्धिरमा सुधार आई ५.५ प्रतिशतको वृद्धिर रासिल हुने अपेक्षा गरिएको छ ।

अर्थतन्त्रका प्रमुख दुई हस्तीहरू वीच रहेको नेपाल लगानीको लोकप्रिय गन्तव्यको रूपमा विकसित भइरहेको छ । प्रमुख व्यापारिक साझेदार तथा वैदेशिक लगानीको स्रोतको रूपमा भारतको अग्रस्थान रहने क्रम हालसम्म जारी छ ।

न्यून लागतको दिगो र दीर्घकालिक बचतमा हिस्सा बढाउनेतर्फ आफ्नो ध्यान केन्द्रित गरिनु पर्न खाँचो बैंकका सामुन्ने प्रमुख चुनौती बनेको छ । सम्पत्तिको गुणस्तरीयताको निरन्तरता, नयाँनयाँ उत्पादनको तर्जुमा तथा त्यसको वितरण प्रणालीमा सुधार, प्रविधिमा आधारित वातावरणसँग अनुकूल हुने गरी आफ्ना व्यावसायिक प्रक्रियाहरूको पुनःसंरचना, अत्याधुनिक जोखिम व्यवस्थापन प्रणालीको विकास, खुद व्याज आम्दानी तथा गैर कोषमा आधारित व्यावसायबाट हुने आम्दानीमा वृद्धि,

उच्च गुणस्तरीय ग्राहक सेवाको सुनिश्चितता, उत्कृष्ट संस्थागत सुशाशन अभ्यासहरूको अनुसरण जस्ता बुँदाहरू यहाँहरूको बैंकका लागि मार्गदर्शन हुनेछन् ।

यहाँहरूको बैंकले नयाँनयाँ अवसरहरूका सम्बन्धमा सदैव क्रियाशील र चनाखो भई आफ्नो कार्यदक्षतासँग सम्बद्ध परिसूचकहरूमा सुधार गर्ने क्रमलाई जारी राख्नेछ ।

हाम्रो सफलताको मापन

व्यावसायिक कार्यसम्पादन

यहाँहरूको बैंकले यस वर्ष निक्षेपतर्फ २५.७५ प्रतिशत र कर्जा तथा सापटीतर्फ २१.८५ प्रतिशतको वृद्धि रासिल गन्यो, जुन नेपाली बैंकिङ क्षेत्रको औसत वृद्धिरभन्दा माथि हो । यहाँहरूको बैंक यस वर्ष पनि मुलुकका सबैभन्दा प्रभावशाली र वित्तीय रूपले सशक्त बैंकहरूमध्ये एउटा अग्रणी बैंकको रूपमा स्थापित आफ्नो स्थान कायम राख्न सफल भयो ।

आ.व. २०६७/६८ को समग्र व्यावसाय (निक्षेप तथा कुल कर्जा-सापटी) रु. ६४ अर्ब १३ करोड ४२ लाखको तुलनामा आ.व. २०६८/६९ को अन्त्यसम्ममा त्यसमा १५ अर्ब ६६ करोड ६७ लाख (२४.४३ प्रतिशत) ले वृद्धि रासिल भई बैंकको समग्र व्यावसायको अंक रु. ७९ अर्ब ८० करोड ९ लाख पुग्यो । बैंकको कुल निक्षेप रु. १० अर्ब ९२ करोड १८ लाखले बढ्न गई रु. ५३ अर्ब ३३ करोड ७३ लाख पुग्यो भने कर्जा तथा सापटी रु. ४ अर्ब ७४ करोड ४९ लाखले बढ्न गई रु. २६ अर्ब ४६ करोड ३७ लाख पुग्यो । विशेषगरी वर्षको पहिलो अर्धवार्षिक अवधिमा निरन्तर रूपमा व्याज दर बढ्ने क्रम शुरू भएअनुरूप बैंकको कोष लागत बढ्न गई ५.१८ प्रतिशतबाट ५.४८ प्रतिशत पुगेको भए तापनि कर्जा तथा सापटीबाट प्राप्त हुने आम्दानी दरमा सुधार आई १२.२० प्रतिशतबाट १२.७३ प्रतिशत पुग्यो । बैंकको व्याज रासिल हुने सम्पत्तिबाट प्राप्त प्रतिफलमा पनि सुधार भई वि.सं. २०६८ को आषाढमासान्तमा सोको दर रु.०५ प्रतिशत रहेको मा वि.सं. २०६९ आषाढमासान्तमा आइपुरदा रु.१८ प्रतिशत पुग्यो ।

बैंकका निक्षेप खाताहरूको संख्यासमेत ७६,१२३ (२४.६६ प्रतिशत) ले वृद्धि भई ३ लाख ८४ हजार ७ सय ६७ पुग्यो । यसैगरी यहाँहरूको बैंकको ऋण खाताहरूको संख्यामा समेत वर्षको अन्त्यसम्ममा २ हजार २ सय ४५ ले वृद्धि भई १२ हजार २ सय ४४ पुग्यो ।

ट्रेजरी तथा लगानी

अत्यधिक तरलताको अवस्था र लगानीका अवसरहरू पनि सीमित रहेको हुँदा पूँजीबजार समेत प्रभावित बन्न पुग्यो । यस वर्ष लगानीका अवसरहरूमा मन्दी छाई कोष (ट्रेजरी) परि चालनबाट प्राप्त हुने आम्दानीसमेत प्रभावित बन्न पुग्यो । यहाँहरूको बैंकले विद्यमान अवस्था प्रति चनाखो रही सकियता पूर्वक आफ्नो अधिक कोषलाई छनौटपूर्ण रूपमा सुरक्षित क्षेत्रहरूमा परि चालन गयो । पूँजी बजारमा विद्यमान अनिश्चयको अवस्थामा केही कारोबार गर्नेबाहेक बैंकले यस क्षेत्रमा नयाँ लगानी गरेन । दोस्रो अर्धवार्षिक अवधिसम्म आइपुरदा सरकारी सुरक्षणपत्रको बजार न्यून आय प्राप्त हुने व्यावसाय सावित भयो ।

अमेरिकी डलर निक्षेपतर्फ तीव्र प्रतिस्पर्धा हुँदाहुँदै पनि यहाँहरूको बैंकले उल्लेख्य रूपमा विदेशी विनियम निक्षेप परि चालन गर्न सफल भयो । उक्त विदेशी विनियमको निक्षेपलाई नेपाल राष्ट्र बैंकले अनुमति प्रदान गरे अनुरूप विदेशी बैंकहरूसमक्ष राखिएको छ । यस वर्ष उक्त विदेशी विनियमको निक्षेपमा तुलनात्मक रूपमा बढी आम्दानी हिस्सा प्राप्त गर्न बैंक सफल भयो । आ.व. २०६७/६८ मा विदेशी विनियमको लगानीबाट प्राप्त आयको दर १४ वेसिस प्वाइन्ट (आधार अंक) रहेकोमा आ.व. २०६८/६९ मा उक्त दरमा उल्लेख्य सुधार भई २४ वेसिस प्वाइन्ट पुगेको छ ।

कर्जा व्यवस्थापन

समग्रमा कर्जाको माग निराशाजनक रह्यो । यद्यपि उत्पादनमूलक क्षेत्रमा विशेष ध्यान केन्द्रित गरी कर्जामा गुणस्तरीयता र त्यसको वितरणमा द्रुतता कायम राख्दै आफ्नो कर्जा तथा सापटीमा वृद्धि हासिल गर्न बैंक सफल भयो । यहाँहरूको बैंकले समीक्षा वर्षमा ग्राहकहरूले साविकदेखि नै उपयोग गरिआएका कर्जा तथा सुविधाको सीमालाई मागअनुरूप वृद्धि गर्नुका अतिरिक्त

उच्च गुणस्तरका २२ वटा नयाँ ठूला ग्राहकहरूलाई रु. १ अर्ब ४ करोड ४ लाख कर्जा स्वीकृत गर्यो । यस वर्ष २,२४५ वटा नयाँ कर्जा खाता थप गरी रु. ९ अर्ब १५ करोड ६१ लाख थप कर्जा प्रवाह गरियो ।

उच्च लागतको निक्षेपमा कटौती

उच्च लागत पर्ने निक्षेपलाई तुलनात्मक रूपमा अझ स्थायी प्रकृतिका कम लागत पर्ने व्यक्तिगत निक्षेपमा प्रतिस्थापन गर्दै जाने महत्वपूर्ण कदमको शुरुवात गरियो । वि.सं. २०६८ को आषाढमासान्तमा बैंकको कुल निक्षेपमा उच्च लागतको निक्षेप (११ प्रतिशत प्र.व. भन्दा माथि) को अनुपात ३९.४९ प्रतिशत रहेकोमा वि.सं. २०६९ को आषाढमासान्तमा उक्त अनुपातलाई २२.६६ प्रतिशतमा भारिएको छ । वि.सं. २०६८ को आषाढमासान्तमा कुल निक्षेपमा न्यून लागतको निक्षेप (शून्यदेखि ५ प्रतिशतसम्म व्याजदरको) को अनुपात ४२.७८ प्रतिशत रहेकोमा वि.सं. २०६९ को आषाढमासान्तमा उक्त अनुपात ४३.२२ प्रतिशत पुग्यो । बचत निक्षेपमा २८ प्रतिशतले वृद्धि भएको कारण कुल निक्षेपमा न्यून लागतको निक्षेपको अनुपात वृद्धि गर्नमा सधाउ पुगेको हो ।

रिटेल बैंकिङ

आ.व. २०६७/६८ मा रिटेल निक्षेपको वृद्धि रु. २ अर्ब ३८ करोड ९० लाखको तुलनामा आ.व. २०६८/६९ मा प्रभावकारी मार्केटिङ, उत्कृष्ट सेवा र ग्राहकहरूको बढ्दो विश्वाससँगै बैंकको रिटेल निक्षेपमा रु. २ अर्ब ७३ करोड ४७ लाख वृद्धि हासिल हुन गयो, जुन आजसम्म हासिल वृद्धि मध्ये उच्च हो । रिटेल निक्षेप खाताहरूको संख्या २४.६४ प्रतिशतको वृद्धिरर हासिल हुन गई (खाताहरूको संख्या ७५ हजार ६९ ले वृद्धि भएको) आ.व. २०६८/६९ को आषाढमासान्तसम्म आइपुगदा रिटेल निक्षेप खाताहरूको संख्या ३ लाख ७९ हजार ७ सय २१ पुग्यो । यस वर्ष बजार अनुकूल आवधिक रूपमा व्याजदर परिवर्तन गरियो । चल्ती तथा बचत दुवै खाताका नयाँ ग्राहकहरूको संख्यामा वृद्धि हासिल गर्ने उद्देश्यले निक्षेप परि चालन सम्बन्धी विशेष अभियान चलाइयो । यस वर्ष बचत खातातर्फ यहाँहरूको बैंकले २४.९७ प्रतिशतको वृद्धि हासिल गरी ६९ हजार ५ सय ६८ वटा बचत खाताहरू खोल्न सफल भयो ।

उत्पादनमूलक क्षेत्रबाट हुने कर्जाको मागमा मन्दी छाएसँगै रिटेलतर्फको कर्जा तथा सापटीले तीव्र प्रतिस्पर्धाको सामना गर्नुपर्यो । आ.व. २०६७/६८ मा रिटेल कर्जा तथा सापटी रु. ७ अर्ब ५२ करोड २१ लाख रहेकोमा आ.व. २०६८/६९ मा रु. ८ अर्ब ४८ करोड ६८ लाख पुर्यो । बजारको परिवर्तित मागलाई ध्यानमा राखी यस वर्ष कार, आवास, शैक्षिक तथा मोर्डरेज कर्जा सम्बन्धी स्कीमहरूमा समयानुकूल परिमार्जन गरियो । रिटेल कर्जा अन्तर्गत यहाँहरूको बैंकले १ हजार ७ सय ६७ वटा नयाँ रिटेल कर्जा खाताका लागि विभिन्न शीर्षकमा रु. २ अर्ब ५६ करोड ३५ लाख थप कर्जा प्रवाह गर्यो ।

विपन्न वर्ग कर्जा

आ.व. २०६७/६८ को विपन्न वर्ग कर्जा रु. ६० करोड २२ लाखको तुलनामा वि.सं. २०६९ को आषाढमासान्तसम्ममा बैंकको विपन्न वर्ग कर्जा रु. ८६ करोड ८० लाख पुर्यो । उक्त कर्जा नेपाल राष्ट्र बैंकले तोकेको ३.५० प्रतिशतको न्युनतम सीमा भन्दा ०.२४ प्रतिशतले बढी भई ३.७४ प्रतिशत छ ।

निष्क्रिय कर्जा व्यवस्थापन

यहाँहरूको बैंकले ने.रा.बै. ले निष्क्रिय कर्जाको रूपमा परिभाषित गरे अनुरूपका खाताको प्रभावकारी अनुगमन, ऋण असुली न्यायाधिकरणसँगको नियमित सम्पर्क, पुनःसंरचना गरिएका कर्जाहरूमा नियमित ताकेता तथा प्राप्य विभिन्न खाले उपचारहरूको अवलम्बन जस्ता माध्यमहरूमार्फत निष्क्रिय कर्जा नियन्त्रण गर्ने आफ्नो रणनीतिलाई यस वर्ष पनि जारी राख्यो । समस्याग्रस्त ऋणीहरूलाई उपयुक्त सूचना दिने र अदालत तथा न्यायाधिकरण समक्ष फैसला कार्यान्वयनका लागि आवेदन गर्ने जस्ता कार्यहरूमा जोड दिइयो । निष्क्रिय कर्जा असुलीसम्बन्धमा यस वर्ष चालिएको विशेष अभियानकै कारण असुलीतर्फ उत्साहजनक नतिजा हासिल भएको हो । प्रत्येक खातामा असुल उपर हुनुपर्ने साँवा, व्याज तथा निष्क्रिय लगायतका अनियमित कर्जा खाताहरूको दैनिक अवस्था बुझ्न सकिने गरी खाताहरूको अनुगमन गर्न मौजुदा व्यवस्थापन सूचना प्रणालीमा सुधार गरियो ।

अनियमित तथा निष्क्रिय कर्जा खाताहरूको गुणस्तरमा सुधार त्याउन चालिनुपर्ने कदमका सम्बन्धमा छलफल गर्ने उद्देश्यले

दैनिक प्राप्त हुने प्रतिवेदनमार्फत उच्च व्यवस्थापनबाट दैनिक रूपमा निष्क्रिय कर्जा खाताहरूको अवस्थाबारे पुनरवलोकन हुने गरेको छ । आ.व. २०६८/६९ मा थप रु. २ करोड ३८ लाख बराबरको कर्जा निष्क्रिय कर्जामा परिणत भएको भएतापनि कुल निष्क्रिय कर्जा रु. ९ करोड ५५ लाखले घट्न गयो । गत वर्षको कुल निष्क्रिय कर्जा तथा खूद निष्क्रिय कर्जा क्रमशः रु. २३ करोड ९३ लाख र. रु. १० करोड १ लाखको तुलनामा आ.व. २०६८/६९ मा सो क्रमशः रु. १४ करोड ३८ लाख र. रु. ८ करोड ४७ लाखमा भर्न पुर्यो । निष्क्रिय कर्जा खाताहरूको संख्या १०६ बाट ७९ मा भरेको छ ।

वि.सं. २०६८ आषाढमासान्तमा कुल निष्क्रिय कर्जाको अनुपात १.१० प्रतिशत रहेकोमा वि.सं. २०६९ आषाढमासान्तमा यो ०.५४ प्रतिशतमा सीमित भयो । वि.सं. २०६८ आषाढमासान्तमा खूद निष्क्रिय कर्जाको अनुपात ०.४७ प्रतिशत रहेकोमा वि.सं. २०६९ आषाढमासान्तमा यो ०.३२ प्रतिशतमा सीमित भयो ।

वित्तीय भ्रलक

खूद व्याज आमदानी

यहाँहरूको बैंकको कुल व्याज आमदानी आ.व. २०६७/६८ मा रु. ३ अर्ब ९ करोड ९९ लाख रहेकोमा आ.व. २०६८/६९ मा यसमा २१.६० प्रतिशतको वृद्धि हासिल भई रु. ३ अर्ब ७६ करोड ९५ लाख पुर्यो । विगत वर्षको व्याज खर्च रु. २ अर्ब ९ करोडको ६० लाखको तुलनामा यस वर्ष त्यसमा ३२.१९ प्रतिशतले वृद्धि भई रु. २ अर्ब ७७ करोड ८ लाख पुर्यो । आ.व. २०६७/६८ मा खूद व्याज अन्तर (मार्जिन) २.६१ प्रतिशत रहेकोमा आ.व. २०६८/६९ मा समग्र उद्योगमै त्यसमा गिरावट आउने क्रम रहेअनुरूप खूद व्याज अन्तर २.१७ प्रतिशतमा भन्यो ।

गैरव्याज आमदानी

यहाँहरूको बैंकको गैरव्याज आमदानी आ.व. २०६७/६८ मा रु. ४० करोड ९९ लाख रहेकोमा आ.व. २०६८/६९ मा त्यसमा २३.९८ प्रतिशतले वृद्धि हासिल भई रु. ४९ करोड ८३ लाख पुर्यो । खासगरी विदेशी विनियमयबाट प्राप्त आयमा वार्षिक ४३.३९ प्रतिशतको वृद्धि हासिल हुनगएको हुँदा

गैरव्याज आमदानीमा यस्तो वृद्धि भएको हो । बैंक जमानतबाट प्राप्त हुने कमिशनमा वृद्धि भई विगत वर्षको रु. २ करोड ८८ लाखको तुलनामा यस वर्ष त्यसमा ४८.६५ प्रतिशतले वृद्धि भई रु. ४ करोड २९ लाख पुगयो ।

संचालन खर्च

आ.व. २०६७/६८ मा संचालन खर्च रु. ६८ करोड ५२ लाख रहेकोमा आ.व. २०६८/६९ मा उक्त खर्चमा ८.७७ प्रतिशतले वृद्धि भई रु. ७४ करोड ५३ लाख पुगयो । यसमध्ये कर्मचारी खर्च १३.२० प्रतिशतले बढ्न गई रु. २८ करोड ९२ लाख पुगयो भने अन्य संचालन खर्च ६.१४ प्रतिशतले बढ्न गई रु. ४५ करोड ६१ लाख पुगयो । गत वर्ष गरिएको कर्मचारीको पारिश्रमिक वृद्धिले यस वर्ष पूरै वर्षभर असर गरेको हुँदा गत वर्षको तुलनामा यस वर्ष कर्मचारी खर्च बढ्न गएको हो । त्यसैगरी संचालन खर्च अन्तर्गत मुख्यतया विगत वर्षहरुमा खोलिएका शाखाहरुको स्थापना गर्दाको पूँजीगत लागतको

द्वासकटी खर्चको हिस्सा करिब २३.७६ प्रतिशत रहेको छ । यस वर्ष यहाँहरूको बैंकले ओचोगिक परिवेश तथा प्रचलित करसम्बन्धी कानून अनुकूल हुने गरी स्थिर सम्पत्तिमा गरिनुपर्ने हास कटीका दरहरूमा समेत आवश्यक परिमार्जन गरेको छ ।

मुनाफा

आ.व. २०६७/६८ मा रु. ४६ करोड ४६ लाखको खूद मुनाफा हासिल भएकोमा आ.व. २०६८/६९ मा त्यसमा सुधार भई रु. ४८ करोड १ लाख खूद मुनाफा हासिल गर्न बैंक सफल भयो ।

प्रमुख तितीय सूचकाङ्क

आ.व. २०६८/६९ मा बैंकको सम्पत्तिबाट प्राप्त हुने प्रतिफलको दर ०.८३ प्रतिशत रह्यो तर विदेशी विनिमय निक्षेपलाई अलगयाउँदा भने उक्त प्रतिफलको दर १.२६ प्रतिशत हुन आउँछ ।

प्रमुख व्यावसायिक सूचकहरू

रकम रु. १० लाखमा

वर्षान्तको अवस्था	२०६८/६८	२०६७/६८	परिवर्तन -प्रतिशत	
शेयरधनी कोष	३,१९७	२,८७०	११.४०	
निक्षेप	५३,३३७	४२,४९५	२५.७५	
खूद कर्जा तथा सापटी	२६,१४२	२१,३६६	२२.३५	
कुल लगानी	२४,४६३	१८,९९९	२९.३६	
कुल सम्पत्ति	५८,०६०	४६,०८८	२५.९८	
नतिजा	२०६८/६८	२०६७/६८	परिवर्तन	
कुल संचालन मुनाफा	१,४९६.९४	१,४०५.७३	११.२१	६.४९
संचालन मुनाफा	६७३.६४	६७४.२५	-०.६	-०.०९
खूद मुनाफा	४८०.१०	४६४.५६	१५.५४	३.३५
आयकर व्यवस्था	२२९.०५	२०६.५३	२२.५२	१०.९०

बैंकिङ्ग क्षेत्रको औसत अनुपातलाई हेर्दा वर्षको अन्त्यमा हासिल पूँजीबाट प्राप्त लाभको अनुपात १५.०२ प्रतिशतलाई उत्कृष्ट नै मान्युपर्ने हुन्छ । आ.व. २०६८/६९ मा हासिल रु. २२.९३ प्रतिशेयर आम्दानीको दर तुलनात्मक लाभ तथा औद्योगिक परिवेशको हिसाबले सन्तोषजनक नै देखिन्छ । विगत केही वर्षहरूदेखि बैंकले नियमित रूपमा बोनस शेयर जारी गरेको कारण बैंकको चुक्ता पूँजीको अंक बढ्न गएको भए तापनि शेयरको किताबी मूल्य रु. १५२.६६ कायम हुने क्रम जारी छ ।

यहाँहरूको बैंकको पूँजी पर्याप्तता अनुपात ११.२१ प्रतिशत कायम रह्यो । उक्त अनुपात नेपाल राष्ट्र बैंकले तोकेअनुसार कायम हुन्युपर्ने न्यूनतम अनुपात १० प्रतिशतको तुलनामा १.११ प्रतिशत बढी छ । यसैगरी कुल जोखिमभारित सम्पत्तिमा प्राथमिक पूँजीको अनुपात वि.सं. २०६९ को आषाढमासान्तमा ९.१६ प्रतिशत रह्यो, जुन नेपाल राष्ट्र बैंकले तोकेअनुसार कायम हुन्युपर्ने न्यूनतम अनुपात ६ प्रतिशतभन्दा ३.१६ प्रतिशत बढी हो । यसले बैंकलाई आफ्नो व्यावसाय वृद्धिको क्रमलाई जारी राख्न आवश्यक जोखिमयुक्त सम्पत्ति वृद्धि गर्नमा पर्याप्त ठाउँ दिएको छ ।

कुल निष्क्रिय कर्जाको अनुपात वि.सं. २०६८ आषाढमासान्तमा १.१० प्रतिशत रहेकोमा त्यसमा सुधार आई वि.सं. २०६९ आषाढमासान्तमा ०.५४ मा सीमित भयो । सम्पत्तिको गुणस्तर तथा व्यवस्थापनमा उल्लेख्य सुधारसहित खूद निष्क्रिय कर्जाको अनुपात ०.४७ प्रतिशतबाट ०.३२ प्रतिशतमा भयो ।

प्रतिकर्मचारी व्यावसाय आ.व. २०६७/६८ मा रु. १२ करोड ६२ लाख ९९ हजार रहेकोमा आ.व. २०६८/६९ मा रु. १४ करोड ७७ लाख ३१ हजार पुग्यो । प्रतिशाखा औसत व्यावसाय गत वर्ष रु. १ अर्ब ४८ करोड ३३ लाख रहेकोमा आ.व. २०६८/६९ मा रु. १ अर्ब ५८ करोड ९६ लाख पुग्यो ।

संस्थागत नागरिक

आचारसंहिता

संस्थागत सुशासनसम्बन्धी ने. रा. बै. ले जारी गरेको मार्गदर्शन

बैंकले पूर्ण रूपमा पालना गरेको छ । बैंकका सबै संचालक र कर्मचारीहरू ने. रा. बै. को आचारसंहिताप्रति वचनबद्ध छन् । बैंकले संचालकसमितिका सबै सदस्यहरू, व्यवस्थापन टोली र सबै तहका कर्मचारीहरूले अनिवार्य रूपमा पालना गर्न्युपर्ने छुटै आचारसंहिताको तर्जुमा र कार्यान्वयनसमेत गरेको छ । यहाँहरूको बैंकले तर्जुमा गरेको उक्त आचारसंहिता सुशासन ऐनको भावनाअनुरूप रहेको छ ।

आन्तरिक नियन्त्रणप्रणाली, अनुगमन तथा

लेखापरीक्षण

यहाँहरूको बैंकले सुरक्षित र स्वच्छ तवरले बैंक संचालन हुन सकोस् भन्ने कुरालाई सुनिश्चित गर्न स्वतन्त्र रूपमा कार्य गर्न सक्ने गरी आन्तरिक लेखापरीक्षण प्रणाली तथा संरचना तयार गरेको छ ।

आन्तरिक लेखापरीक्षक सोभै बैंकको लेखापरीक्षणसमितिको मातहतमा रहेका छन् र निजले नेपाल राष्ट्र बैंकका विभिन्न निर्देशनहरूको पालना भए नभएको कुराको निगरानी राख्नेसमेतको जिम्मेवारी निर्वाह गर्ने गर्दछन् । गैर कार्यकारी संचालकको नेतृत्वमा रहने बैंकको लेखापरीक्षणसमितिले बैंकको वित्तीय अवस्था, आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीको पर्याप्तता तथा आन्तरिक लेखापरीक्षण प्रतिवेदनबाट प्राप्त सुझावहरूलाईसमेत समीक्षा गर्दछ, र आवश्यक निर्देशनको व्यवस्था गर्ने गर्दछ ।

जोखिम तथा आन्तरिक नियन्त्रण संयन्त्रको मूल्यांकनमा केन्द्रित भई आन्तरिक लेखापरीक्षण कार्य गर्ने गरिएको छ ।

लेखापरीक्षणबाट प्राप्त नतिजाको गम्भीरताका आधारमा एउटा समूहबाट अर्को समूहमा परिवर्तन गर्न सकिने गरी मूल्यांकित जोखिमका आधारमा शाखाहरूलाई विभिन्न समूहमा वर्गीकरण गर्ने गरिएको छ । आ.व. २०६८/६९ मा ३२ शाखा (५० मध्ये), एउटा एक्सटेन्शन काउन्टर र व्यावसायिक प्रक्रियाको पुनःसंरचना गरिने क्रममा हालै स्थापना गरिएका ६ ट्रेड फाइनान्स प्रोसेसिङ सेलको आन्तरिक लेखापरीक्षण गर्ने काम भयो । वि.सं. २०६९ को आषाढ मासान्तसम्ममा यहाँहरूका कुनै पनि शाखामा लेखापरीक्षण गर्न बाँकी छैन ।

जोखिम व्यवस्थापन

विभिन्न किसिमका जोखिमहरूलाई सम्बोधन गर्न यहाँहरूको बैंकले जोखिम व्यवस्थापन सम्बन्धी विस्तृत प्रणालीको विकास गरेको छ । संचालकसमितिले लेखापरीक्षणसमिति मार्फत जोखिम व्यवस्थापनसँग सम्बद्ध कामको रेखदेख गर्ने गरेको छ । यसका अतिरिक्त कर्जा, बजार तथा संचालनसँग सम्बद्ध जोखिमहरू व्यवस्थापनसम्बन्धी नीतिहरूको तर्जुमा, कार्यान्वयन तथा पुनरबलोकनकालागि कर्जा जोखिम व्यवस्थापन समिति, सम्पत्ति तथा दायित्व व्यवस्थापन समिति, बजार जोखिम व्यवस्थापन समिति र संचालन जोखिम व्यवस्थापन समितिसमेतले कार्य गर्ने गर्दछन् । उक्त समितिहरूले गरेका कार्यहरूको प्रगति विवरणका साथसाथै केन्द्रीय व्यवस्थापन समितिले गरेका निर्णयहरूको संचालकसमितिले पुनरबलोकन गर्ने गर्दछ । बैंक वासल टु मा प्रवेश गरिसकेको हुँदा पूँजी तथा जोखिम भारित सम्पत्तिको अनुपात सोही वासल टु को प्रावधान अनुसार निर्धारण गर्ने गरिएको छ । संचालनसँग सम्बद्ध जोखिमहरूको नियमित रूपमा मूल्यांकन गर्ने कार्यमा अभ बढी सहजता ल्याउने उद्देश्यले यहाँहरूको बैंक निकट समयमै संचालन जोखिम व्यवस्थापन सोलुशननामक सफ्टवेर खरिद गर्ने सोचमा रहेको छ । संचालनसँग सम्बद्ध जोखिमहरू नियन्त्रण, निषेध तथा न्यूनीकरण गर्न बैंकले बृहद् जोखिम व्यवस्थापन मार्गदर्शन कार्यान्वयन गर्नुका साथै आफ्ना संचालन इकाइहरूलाई क्यास म्यानुवल, सूचना प्रविधि म्यानुवल, फिनाकल जब कार्ड, टिएफसीपीसी म्यानुवल, इन्टरनेट बैंकिङ निर्देशिका, मोबाइल बैंकिङ संचालनसम्बन्धी म्यानुवल, कर्जा मूल्यांकन तथा प्रोसेसिङ्सम्बन्धी निर्देशिका जस्ता विभिन्न खाले म्यानुवल तथा निर्देशिका जारी गरेको छ ।

कर्जा तथा बजार दुवै क्षेत्रसँग सम्बन्धित जोखिमका लागि नियमित रूपमा दबाव परीक्षण गर्ने गरिएको छ भने त्यससँग सम्बद्ध नीतिहरूलाई समय समयमा अद्यावधिक समेत गर्ने गरिएको छ । बैंकका सबै शाखाहरू कोर बैंकिङ सोलुशनमा आबद्ध रहेका हुनाले कर्जा सूचना तथा व्यवस्थापन सूचना प्रणालीले एउटा प्रभावकारी प्लेटफर्ममा कार्य गर्न पाएको छ ।

बैंकको कर्जा सूचना केन्द्रको तथ्यांक स्रोतमा सोभै पहुँच रहेको छ, जुन बैंकका शाखा/कार्यालयसमेतलाई उपलब्ध हुने हुँदा ऋणी/प्रस्तावित ऋणीसँग सम्बद्ध कर्जा सूचना सहज रूपमा उपलब्ध हुने गरेको छ । केन्द्रीय स्तरमा रहने उक्त तथ्याङ्क स्रोतमा शाखाहरूको सहज पहुँच कायम हुन सकोस् भन्ने उद्देश्यले यहाँहरूको बैंकले व्यवस्थापन सूचना प्रणाली सम्बन्धी एउटा छुटै वेबसाइट संचालनमा ल्याएको छ । हाम्रा व्यावसायिक इकाइहरूले उक्त सफ्टवेरको भरपुर उपयोग गर्ने गरेका छन् । विभिन्न नियामक निकायहरूसमक्ष पेश गरिनुपर्ने विभिन्न खाले प्रतिवेदनहरू हाल केन्द्रीय स्तरमै बैंकको प्रधान कार्यालयबाट निकाल्न सकिने भएको छ, जसले गर्दा शाखाहरूलाई व्यवसाय विस्तार तथा ग्राहक सेवामा अभ बढी ध्यान केन्द्रित गर्न सघाउ पुगेको छ ।

सम्पत्ति तथा दायित्व व्यवस्थापन

बजार जोखिमको प्रभावकारी व्यवस्थापनका लागि तरलता जोखिम, व्याजदर जोखिम र विदेशी विनिमय जोखिमसमेतलाई समेट्ने गरी सम्पत्ति तथा दायित्व व्यवस्थापनसम्बन्धी विस्तृत प्रणाली लागू गरिएको छ ।

तरलता तथा व्याजदरसम्बन्धी जोखिमलाई स्ट्रक्चरल लिक्विडिटी रिपोर्ट (एसएलआर) को माध्यमबाट मापन गर्ने गरिन्छ । विदेशी मुद्रामा रहेको सम्पत्ति र दायित्वसँग सम्बद्ध जोखिमलाई म्याचुरिटी एण्ड पोजिसन (म्याप) तथा सेन्सिटिभिटी ट्रू इन्ट्रेस्ट (एसआइआर) प्रतिवेदनको माध्यमबाट अनुगमन गर्ने गरिएको छ । १ दिन देखि ९० दिन तथा त्यसभन्दा माथिका दिनसम्मको समय अन्तरालमा तरलता अवस्थाको नियमित रूपमा अनुगमन गर्ने गरिएको छ ।

समग्र वासलातमा व्याजदर जोखिमले पार्ने प्रभावलाई व्यवस्थित गर्न ट्रेडिशनल म्याप एनालिशिस पद्धतीको अनुसरण गर्ने गरिएको छ । बैंकको सम्पत्ति तथा दायित्व व्यवस्थापन नीति तथा लगानी नीतिले विभिन्न किसिमका तरलता तथा व्याजदर जोखिमहरूको व्यवस्थापनका लागि लगानी सीमा निर्धारण गरिएको छ । तरलताको दैनिक व्यवस्थापनका लागि प्रत्येक दिन भित्रिने र

बाहिरिने निक्षेपको मात्रालाई दैनिक अनुगमन गर्ने पद्धतीको विकास गरिएको छ । समीक्ष वर्षमा तरलता, व्याजदर तथा विदेशी विनिमयको अवस्थाको दबाव परीक्षण समेत गरिएको थियो । एसएलआर प्रतिवेदन निर्यामित रूपमा तयार गरी अवस्थाको पुनरावलोकन गर्ने गरिएको छ । नेपाल राष्ट्र बैंकले तोकेबमोजिम बजार जोखिमको वस्तुस्थिति विश्लेषणसमेत गर्ने गरिएको छ ।

सूचना प्रणाली-कोर बैंकिङ सेलशन (सिबिएस)

यहाँहरूको बैंक आफ्ना सबै शाखाहरूलाई कोर बैंकिङ सोलुशनमा आबद्ध गर्ने मुलुकका पहिला बैंकहरूमध्ये मा पर्दछ । बैंकले एसएमएस सदेश, एसएमएस बैंकिङ, मोबाइल बैंकिङ, इन्टरनेट बैंकिङ, एटिएम डेबिट कार्ड जस्ता सूचना प्रणालीमा आधारित थुप्रै महत्वपूर्ण सेवाहरू संचालनमा ल्याउन सफल भएको छ ।

एटिएम

समीक्ष वर्षमा यहाँहरूको बैंकले आफ्नो सञ्जालमा आबद्ध द वटा नयाँ एटिएम जडान गरे पश्चात बैंकका कुल एटिएमहरूको संख्या ७५ पुगेको छ । बैंकका एटिएम कार्ड प्रयोगकर्ताहरूको संख्या वि.सं. २०६८ आषाढमासान्तमा १ लाख ९३ हजार ३ सय २ रहेकोमा वि.सं. २०६९ को आषाढमासान्तसम्ममा २ लाख ५५ हजार ९ सय ९ पुगेको छ । विगत वर्षको तुलनामा एटिएम प्रयोगकर्ताहरूको संख्या ३२.३९ प्रतिशतले र सो को उपयोग ७३.५१ प्रतिशतले बढेको छ । बैंकको एटिएम कार्ड अत्यन्त न्यून सेवा शुल्कमा भारतभर रहेका एटिएम सञ्जालमा समेत उपयोग गर्न सकिन्छ ।

इन्टरनेट बैंकिङ

व्यक्तिगत र संस्थागत दुवै खाले ग्राहकहरूका लागि इन्टरनेट बैंकिङ सेवा बैंकका सबै शाखाहरूमा उपलब्ध छ । बैंकमा रहेको एउटा खाताबाट अर्को खातामा अनलाइन रकमान्तर गर्ने जस्ता कैयौं नयाँ सुविधाहरू बैंकले प्रचलनमा ल्याएको छ ।

इन्टरनेट बैंकिङको प्रयोगलाई अभ विस्तार गर्ने उद्देश्यले यहाँहरूको बैंकले व्यापक प्रचार प्रसार गर्दै आएको छ ।

समीक्ष वर्षमा इन्टरनेट बैंकिङ सेवा उपयोग गर्ने खाताहरूको संख्यामा ३७.५५ प्रतिशतले वृद्धि भयो । इन्टरनेट बैंकिङ सेवाको विस्तारतर्फ विशेष जोड दिई यस सेवामार्फत अनलाइन रकम भुक्तानी समेत गर्न सकिने जस्ता नयाँनयाँ सुविधाहरू थप गर्ने बैंकको सोच रहेको छ ।

सूचना प्रविधि तथा प्रणालीगत सुरक्षा

सूचना प्रविधिमा आधारित सेवाहरूसँग सम्बद्ध चुनौती तथा जोखिमहरूको नियन्त्रण गर्ने उद्देश्यले बैंकले सूचना प्रविधि तथा सूचना प्रणालीको सुरक्षासम्बन्धी विस्तृत प्रणाली विकसित गरेको छ । उक्त प्रणालीले ग्राहकहरूसँग सम्बद्ध सूचनाको गोप्यता तथा तथ्याङ्को सुरक्षा एवं विश्वसनियता जस्ता सबै पक्षहरूलाई सम्बोधन गर्दछ । बैंकको कोर बैंकिङसँग सम्बद्ध प्राथमिक तथ्यांक स्रोत एवं विपद् पुनःस्थापन केन्द्र (डिजास्टर रिकोर्डर साइट) दुवैलाई बैंकमन्दा अलगौ स्थानमा राखिएको छ । बैंकले अन्तर्राष्ट्रिय गुणस्तरको सूचना सुरक्षा व्यवस्थापन प्रणालीको मान्यता प्राप्त गरेको छ । प्रत्येक बैंकिङ एप्लिकेशनमा प्रवेश नियन्त्रण (एक्सेस कन्ट्रोल), तथ्याङ्को गोप्यता (डेटा इनक्रिप्शन) तथा प्रसारण (ट्रान्समिशन) जस्ता सम्बन्धित एप्लिकेशनका लागि आवश्यक सुरक्षा सम्बद्ध विशेषताहरू राखिएका छन् । केन्द्रीय स्तरमा राखिएको एन्टी भाइरस सोलुशन मार्फत भाइरसबाट उत्पन्न चुनौती न्यूनीकरण गर्ने गरिएको छ । बैंकको सूचना सञ्जालमा अनधिकृत प्रवेश हुन नदिन पर्याप्त मात्रामा फारवाल्स तथा इन्ट्रयुजन डिटेक्शन प्रणालीको विकास गरिएको छ ।

सबै शाखा तथा कार्यालयका लागि विपद् पुनःस्थापन योजना तर्जुमा गरिएको छ । बैंकका कर्मचारी तथा ग्राहकहरूमा सूचना प्रविधिको सुरक्षासँग सम्बद्ध विषयहरूमा सचेतना वृद्धि गर्न तथा सूचना प्रविधीको सुरक्षासँग सम्बन्धित प्रावधानहरूको पालना हुने कुरालाई सुनिश्चित गर्न बैंकले विभिन्न कदमहरू चाल्ने गरेको छ । सूचना प्रविधिको सुरक्षा सम्बन्धी मार्गदर्शनसहितको विस्तृत पुस्तिका बैंकका सबै शाखा तथा कार्यालयहरूलाई उपलब्ध गराइएको छ ।

ग्राहक सेवा

आफ्ना ग्राहकहरूको संख्यामा विस्तार गरी उत्कृष्ट सेवा प्रदान गर्ने कार्य जारी राख्नु बैंकको प्रमुख उद्देश्य हुनेछ । नवीनतम सेवा प्रदान गर्ने, कोर बैंकिङ प्रविधिको भरपुर उपयोग गर्ने र

प्रमुख व्यवसायिक प्रक्रियाको पुनःतर्जुमा गर्ने जस्ता कुराहरूले बैंकका ग्राहकहरूलाई सन्तुष्ट पार्न सघाउ पुऱ्याएका छन् ।

संस्थागत सामाजिक उत्तरदायित्व तथा व्यवसाय प्रबढ्दुन
हामीले आफू समुदायको विकासको एक हिस्सेदार भएको नाताले संस्थागत सामाजिक उत्तरदायित्वलाई आफ्नो अत्यावश्यक कार्यको रूपमा लिनुपर्ने दृष्टिकोणलाई निरन्तरता दिएका छौं । बैंक केवल आफ्नो व्यवसाय र मुनाफाको आधार बढाउनेतर्फ मात्र सचेत छैन, आफूले व्यवसाय संचालन गरी मुनाफा आर्जन

गर्ने समाजसँगको आफ्नो उत्तरदायित्वप्रति पनि उत्तिकै सचेत छ । मानव जीवनका प्रत्येक पाइलामा र विशेषगरी समाजका कमजोर र पिछडिएको वर्ग/सुविधाविमुखहरूलाई सहयोगको हात बढाउन यहाहरूको बैंकले सदैव आफ्नो तत्परता देखाउदै आएको छ । यस आर्थिक वर्षमा सामाजिक जीवनका विभिन्न क्षेत्र शिक्षा, स्वास्थ्य, खेलकुद आदिसँग सम्बद्ध विभिन्न व्यक्ति, समूह, संस्थाहरूलाई बैंकले एकलै वा अन्य संस्थाहरूसँगको साझेदारीमा सहयोग गन्यो ।

मुनाफाको आर्जन र वितरण

संचालक समितिले आ.व. २०६९ आषाढमासान्तसम्ममा आर्जित मुनाफालाई देहाय बमोजिम बाँडफाँडका लागि सिफारिश गरेको छ ।

रकम रु.

वितरण	यस वर्ष	गत वर्ष
आमदानी		
१. गत वर्षसम्मको संचित मुनाफा	२८,५१,५३२	४२,४९,३०७
२. यस वर्षको मुनाफा	४८,०९,०५,४९३	४६,४५,६४,९९९
३. सटही घटबढ कोष	-	-
४. लगानी समायोजन कोष	२५,२९३,८२०	-
५. गत वर्षसम्मको पूँजी समायोजन कोषमा रहेको संचित रकम	३,००,००,०००	५,००,००,०००
६. बोनस शेयर तथा नगद लाभांश फिर्ता भुक्तानी	१३,९६,३२९	
जर्मगा	५३,८५,६७,९७८	५१,८८,९४,३०६
खर्च		
१. गत वर्षसम्मको संचित नोक्सान	-	-
२. यस वर्षको नोक्सान	-	-
३. साधारण जगेडाकोष	९,६०,२१,०९९	९,२९,९३,०००
४. भैपरी आउने जगेडा	-	-
५. संस्था विकास कोष	-	-
६. लाभांश समीकरण कोष	-	-
७. कर्माचारीसम्बन्धी जगेडाहरू	-	-
८. प्रस्तावित लाभांश (५ %)	१०,४६,९९,४८८	९,३४,६५,९६३

९. प्रस्तावित बोनस शेयर(१२.५ %)	२६,१७,४८,७३५	२३,३६,६२,९०७
१०. विशेष जगेडा कोष	-	-
११. सटही घटवड कोष	७,९८,९५०	७९,००९
१२. पूँजी फिर्ता जगेडा कोष	-	-
१३. पूँजी समायोजन कोष	५०,००,०००	३,००,००,०००
१४. लगानी समायोजन कोष	५,९५,३६०	२,४५,७२,१००
१५. ६ % नेपाल एसबिआई बैंक लि. ऋणपत्र २०७० फिर्ता कोष	२,८५,७९,४२९	२,८५,७९,४२९
१६. १२.५ % नेपाल एसबिआई बैंक लि. ऋणपत्र २०७८ फिर्ता कोष	१,६७,७६,२५६	-
१७. स्थगन कर कोष	२,३२,३३,०५०	१,२६,९९,१६६
जम्मा	५३,०३,६८,३६७	५७,५८,६२,०६८
१७. सञ्चित मुनाफा/(नोक्सान)	२२,०२,८०७	२८,५१,५३२

चालु वर्षको प्रगति प्रतिवेदन

आ.व. २०६९/७० को प्रथम त्रैमासिक समाप्त हुन अझै केही समय बाँकी छ। तसर्थ, यस अवधिमा हासिल उपलब्धिवारे तोकिएको समय सीमानित्रित विवरण प्रकाशन गरी सम्बद्ध सबै सरोकारवालाहरूमा जानकारी गराइनेछ।

संचालकसमितिमा परिवर्तन

एस.बि.आई. लाई प्रतिनिधित्व गर्ने संचालक श्री राजिवपाल सिंह एस.बि.आई.को सेवाबाट निवृत्त हुनुभएपश्चात् उहाँको स्थानमा एस.बि.आई. को अन्तर्राष्ट्रिय बैंकिङ समूहका मुख्य महाप्रबन्धक श्री राजन श्रीनिवाशन संचालक नियुक्त हुनुभएको छ। यसैगरी एस.बि.आई. लाई प्रतिनिधित्व गर्ने अर्का संचालक श्री एस.के. भट्टाचार्यको जिम्मेवारी परिवर्तनसँगै वहाँको स्थानमा एस.बि.आई. को रिटेल तथा सब्सीडिरिजका महाप्रबन्धक श्री विजय जसुजा संचालक नियुक्त हुनुभएको छ। साथै विशेषज्ञ संचालक श्री मोहनराज जोशीको स्थानमा बैंकको संचालक समितिले श्री केशव राज आचार्यलाई नियुक्त गरेको छ। यस अवसरमा संचालकसमितिको तर्फबाट बैंक संचालकसमितिका निवर्तमान संचालक श्री राजिव पाल सिंह, श्री एस.के. भट्टाचार्य र श्री मोहनराज जोशीले बैंकको कामकारवाहीलाई मार्गदर्शन

गर्न आफ्नो कार्यकालमा पुऱ्याउनुभएको योगदानको उच्च प्रशंसा गर्दै श्री राजन श्रीनिवाशन, श्री विजय जसुजा र श्री केशवराज आचार्यलाई बैंकको नवनियुक्त संचालकको रूपमा हार्दिक स्वागत गर्न चाहन्छु।

लेखापरीक्षकको नियुक्ति

१८ औं वार्षिक साधारणसभाले नियुक्ति गरेवमोजिम आ.व. २०६८/६९ को लेखापरीक्षण कार्य मेशर्स टि.आर. उपाध्याय एण्ड क., चार्टर्ड एकाउन्टेन्ट्सबाट सम्पन्न भयो। बैंकको लेखापरीक्षणसमितिले मेशर्स टि.आर. उपाध्याय एण्ड क., चार्टर्ड एकाउन्टेन्ट्सलाई आ.व. २०६९/७० का लागिसमेत बैंकको लेखापरीक्षकको रूपमा निरन्तरता दिन सिफारिस गरेको छ।

अन्य सूचना तथा जानकारी

कम्पनी ऐन, २०६३ को दफा १०९(४) बमोजिम संचालकको प्रतिवेदनमा उल्लेख गरिनुपर्ने अन्य विषयवस्तुहरूलाई यसे प्रतिवेदनको अनुसूचीको रूपमा राखिएको छ।

भाती मार्ग

२७ वटा जिल्लामा विस्तारित आफ्ना शाखा तथा संचालन

ईकाइहरूको सञ्जालसहित बैंकका लागि सन्तोषजनक रूपमा भावी व्यावसायिक अवसर सृजना गर्न हामी सफल भयौँ ।

वित्तीय सेवाको क्षेत्रमा एउटा विवेकशील र विश्वासिलो गन्तव्यको रूपमा स्थापित आफ्नो व्यावसायिक पहिचानलाई क्रमिक रूपमा विकास गर्दै जाने बैंकको रणनीति जारी रहनेछ । नयाँ ग्राहकको खोजी गर्ने, नयाँ व्यवसायको पहिचान गर्ने र आफूमा उपलब्ध प्राविधिक सक्षमताको उपयोग गर्दै आफ्ना उत्पादन तथा सेवाहरूलाई उपभोक्तामाझ पुऱ्याउन व्यावसायिक ईकाइहरूको विस्तार गर्ने कार्यलाई बैंकले निरन्तरता दिनेछ ।

आफ्ना नीति, नियम, कार्यविधि, नियन्त्रण प्रणाली र कार्य क्षमताको सशक्तिकरणमा विशेष रूपमा आफ्नो ध्यान केन्द्रित गर्दै बैंकको व्यावसाय र संचालनलाई अझ सशक्त बनाउने कार्यलाई आगामी वर्षहरूमा हाम्रो रणनीतिको प्रमुख सारतत्वको रूपमा अंगिकार गरिनेछ । क्षेत्रीय कार्यालयहरूको स्थापना गर्ने जस्ता कार्यगत पुनःसंरचनाका प्रयासहरूको परिणामस्वरूप आगामी दिनहरूमा सेवाको गुणस्तर, कार्यविधिगत क्षमता र आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीलाई अझ सशक्त बनाउन र भविष्यमा आइपर्ने चुनौतीको लागि तयार रहन बल पुग्ने अपेक्षा गरिएको छ ।

धन्यवाद ज्ञापन

आदरणीय ग्राहक वर्ग, शेयरधनी महानुभावहरू एवं समस्त जनसमुदायले बैंकलाई निरन्तर रूपमा सेवा प्रदान गर्ने अवसर प्रदान गर्नुभई विश्वास प्रकट गर्नु भएकोमा बैंकको संचालकसमिति त्यसको उच्च प्रशंसा गर्दै हार्दिक आभार प्रकट गर्दछ । यसैगरी वर्षभरी बैंकलाई अमूल्य सहयोग-समर्थन एवं उचित मार्गदर्शन प्रदान गर्ने नेपाल सरकार, नेपाल राष्ट्र बैंक, कम्पनी रजिस्ट्रारको कार्यालय, नेपाल धितोपत्र बोर्डलगायतका अन्य सम्पूर्ण नियामक निकायहरूलाई समेत संचालकसमिति हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दछ ।

बैंकको समग्र विकास र प्रगतिका लागि आफ्ना कर्मचारीहरूले प्रदर्शन गरेको काम प्रतिको वचनबद्धता, लगनशीलता र समर्पणको समेत संचालकसमिति उच्च प्रशंसा गर्दछ ।

यहाँहरूको विचार र सुभावहरूको हामी सदैव स्वागत गर्दछौँ ।

धन्यवाद ।

हसना शर्मा

संचालकसमितिको तर्फबाट अध्यक्ष

मिति: २०८९/६/२६

काठमाडौँ

वासलात

२०६८ आषाढ ३१

	पूँजी तथा दायित्व	रास वर्ष रु.	गत वर्ष रु.
१	शेयर पूँजी	२,३५,५७,३८,५०४	२,१०,२९,६६,१६५
२	जगेडा तथा कोषहरु	८४,१७,२०,३५९	७७,६३,२६,९८५
३	ऋणपत्र तथा बण्ड	६०,००,००,०००	२०,००,००,०००
४	तिन बाँकी कर्जा सापट	-	-
५	निक्षेप हिसाब	५३,३३,७२,६४,१९३	४२,४१,५४,४३,२९४
६	भुक्तानी दिनुपर्ने विलहरु	७,८६,१६,२३७	८,०६,८५,३३७
७	प्रस्तावित नगद लाभांश	१०,४६,९९,४८८	९,३४,६५,१६२
८	आयकर दायित्व	३४,६८,९०९	
९	अन्य दायित्व	७३,८२,००,०३८	४१,९३,४७,०३१
कुल पूँजी तथा दायित्व		५८,०५,८७,००,७२०	४६,०८,८२,३३,८७५

सम्पत्ति

१	नगद मौज्दात	१,१८,६७,५५,०२२	१,००,७६,८८,४९९
२	नेपाल राष्ट्र बैंकमा रहेको मौज्दात	३,२६,९६,०९,७०२	२,३३,०९,२७,२१७
३	बैंक तथा वित्तीय संस्थामा रहेको मौज्दात	१,०५,२०,१७,७७२	१,५३,९२,१०,१४२
४	माग तथा अल्प सूचनामा प्राप्त हुने रकम	१७,८२,५०,०००	-
५	लगानी	२४,४६,३४,५१,९५८	१८,९९,१०,२१,५२०
६	कर्जा सापट तथा विल खरिद	२६,१४,२०,९४,१७२	२१,३६,५७,७९,१२९
७	स्थीर सम्पत्ति	७१,५९,२०,५५५	४१,७०,०२,५३०
८	गैर बैंकिङ सम्पत्ति	-	-
९	अन्य सम्पत्ति	१,०५,१६,०८,५३९	५१,६६,१२,९३८
कुल सम्पत्ति		५८,०५,८७,००,७२०	४६,०८,८२,३३,८७५

(अनिल कुमार सिंह) प्रमुख वित्तीय अधिकृत	(आलोक कुमार शर्मा) प्रबन्ध सञ्चालक	(हसना शर्मा) अध्यक्ष	(मनोज कुमार अग्रवाल) सञ्चालक
(निरञ्जन कुमार टिबरेवाला) सञ्चालक	(केशव राज आचार्य) विशेषज्ञ सञ्चालक	(हेमन्त जी. कान्टेरेक्टर) सञ्चालक	
(राजन श्रीनिवासन) सञ्चालक	(विजय जसुजा) सञ्चालक	(शशि सत्याल, एफ.सि.ए.) टिआर.उपाध्याय एण्ड कम्पनी, चार्टर्ड एकाउण्टेण्ट्स्	

नापा नोक्सान हिसाब

मिति २०८८ आवण १ देखि २०८८ आषाढ ३१ सम्मको

विवरण	यस वर्ष रु.	गत वर्ष रु.
१ व्याज आमदानी	३,७६,९४,८३,०६९	३,०९,९९,०७,७३५
२ व्याज खर्च	२,७७,०७,९८,६८९	२,०९,६०,२८,३७९
सुद व्याज आमदानी	८८.८६.८४.३८०	१.००.३८.६४.३५६
३ कमिशन तथा डिस्काउट	२५,५३,५१,७३७	२३,६१,५१,३५०
४ अन्य सञ्चालन आमदानी	१४,१७,६१,७०४	९,५१,७२,६५८
५ सटही घटबढ आमदानी	१०,११,३८,३२५	७,०५,३२,७२०
कुल सञ्चालन आमदानी	१.८८.६४.३६.३४६	१.८०.५७.३४.०८४
६ कर्मचारी खर्च	२८,९१,५३,२२८	२५,५४,३०,२८५
७ अन्य सञ्चालन खर्च	४५,६१,२६,३५३	४२,९७,४३,२३६
८ सटही घटबढ नोक्सान	-	-
सम्भावित नोक्सानी व्यवस्था अधिको सञ्चालन मुनाफा	७५.९६.५६.५६५	७२.०५.६०.५६३
९ सम्भावित नोक्सानी व्यवस्थाहरु	७,८०,११,७९८	४,६३,०८,१५२
सञ्चालन मुनाफा	६७.३६.४४.६६७	६७.४२.५२.८७१
१० गैर सञ्चालन आमदानी/(नोक्सान)	२१,८२,६४०	३१,१३,७६५
११ सम्भावित नोक्सानी व्यवस्थाबाट फिर्ता	९,९६,९५,१०८	९७,९१,२२,१५८
नियमित कारोबारहाट भएको मुनाफा	७६.७५.२२.५५५	८५.६४.८८.३३८
१२ असामान्य कारोबारहरुबाट भएको मुनाफा/(नोक्सान)	(१,२२,०३,५७७)	(१३,७६,७२,६२८)
सम्पूर्ण कारोबार समावेश पछिको सुद मुनाफा	७५.५३.१८.८३८	७१.८८.९५.७०६
१३ कर्मचारी बोनस व्यवस्था	६,८६,६५,३५८	६,५३,४६,८८२
१४ आयकर व्यवस्था	२०,६५,४८,०८७	१८,८९,०३,८२५
▶ यस वर्षको कर व्यवस्था	२२,९०,५१,५६४	२०,६५,३१,४७५
▶ विगत वर्षसम्मको कर व्यवस्था	७२९,५७३	(४९,२८,४८४)
▶ यस वर्षको स्थगन कर आमदानी/खर्च	(२३२,३३,०५०)	(९,२६,९९,१६६)
सुद नाफा/(नोक्सान)	८८.०९.०५.८८३	८६.८५.६४.८८८

(अनिल कुमार सिंह) प्रमुख वित्तीय अधिकृत	(आलोक कुमार शर्मा) प्रबन्ध सञ्चालक	(हसना शर्मा) अध्यक्ष	(मनोज कुमार अग्रवाल) सञ्चालक
(निरञ्जन कुमार टिवारे वाला) सञ्चालक	(केशव राज आचार्य) विशेषज्ञ सञ्चालक	(हेमन्त जी. कान्टेर)	
(राजन श्रीनिवासन) सञ्चालक	(विजय जसुजा) सञ्चालक	(शशि सत्याल, एफ.सि.ए.) टिआर.उपायाय एण्ड कम्पनी, चार्टर्ड एकाउण्टेन्ट्स	

नगद प्रवाह विवरण

मिति २०८८ आवण १ देखि २०८९ आषाढ ३१ सम्मको

विवरण		यस वर्ष रु.	गत वर्ष रु.
(क्र)	कारोबार संचालनबाट नगद प्रवाह	६४.७५.९३.२६०	१.५०.६८.३५.६४०
१	नगद प्रप्ति	८.०६.३५.६५.२४६	३.८७.२९.६३.५२२
१.१	व्याज आम्दानी	३,५६,६४,७४,१९९	३,०५,५२,२२,६७५
१.२	कमिशन तथा डिष्काउन्ट आम्दानी	२५,५३,५१,७३७	२४,७१,६४,७६४
१.३	विदेशी विनिमय कारोबारबाट आम्दानी	१०,११,३८,३२५	७०,२१६,६८६
१.४	अपलेखित कर्जाको असुली	१,२५,४४,९३७	
१.५	अन्य आम्दानी	१२,८०,५६,०४८	९,९५,५९,३९७
२	नगद भुक्तानी	३.५८.९८.२६.२०४	२८.७०३.९८.०८८
२.१	व्याज खर्च	२,७३,५६,६२,०८४	२,०८,२९,६३,६०४
२.२	कर्मचारी खर्च	२६,७४,०२,४००	२०,७९,३०,५८४
२.३	कार्यालय संचालन खर्च	३२,५१,४१,३६९	३४,४५,८७,६७४
२.४	आयकर भुक्तानी	१९,७५,००,०००	१८,८०,००,०००
२.५	अन्य खर्च	५,६१,२०,४२१	५,३८,३६,२३६
कार्यगत पूँजी गतिविधि अधिको नगद प्रवाह		८८.९६.३८.८७२	५६.८८.८५.८२८
संचालन सम्बन्धी चालु सम्पत्तिमा कमी /बृद्धि		(१०.८८.९६.८५.५५०)	(६.५४.६२.७९.८९०)
१	माग तथा अल्प सूचनामा प्राप्त हुने रकममा कमी / (बृद्धि)	(१७,८२,५०,०००)	-
२	अन्य अत्यकालीन लगानीमा कमी / (बृद्धि)	(५,५७,७३,८७,७३८)	(२,६०,८६,२७,३०५)
३	कर्जा तथा विल्स खरिदमा कमी / (बृद्धि)	(४,७८,७३,८८,२४७)	(३,८९,३३,२२,१८०)
४	अन्य सम्पत्तिमा कमी / (बृद्धि)	(३३,८६,५९,५६५)	(४,४३,०२,३२५)
संचालन सम्बन्धी चालु दायित्वमा (कमी) /बृद्धि		११.०८.२४.८५.८३८	७.८५.८२.८२.०५६
१	निक्षेप दायित्वमा (कमी) / बृद्धि	१०,९२,१८,२०,८९९	७,५१,९०,९९,०९३
२	सर्टिफिकेट अफ डिपोजिटमा (कमी) / बृद्धि	-	-
३	अल्पकालीन सापटीमा (कमी) / बृद्धि	-	-
४	अन्य दायित्वमा (कमी) / बृद्धि	१२,०६,३८,९३९	(६,०७,७७,०३७)
(ख)	लगानी कारोबारमा नगद प्रवाह	(८०.६९.६३.८०३)	(१२.८२.२६.५६७)
१	दीर्घकालीन लगानीमा कमी / (बृद्धि)	-	-

२	स्थीर सम्पत्तिमा कमी / (बृद्धि)	(४०,७७,५९,५२७)	(१३,०५,६०,०९९)
३	दीर्घकालीन लगानीमा व्याज आम्दानी	-	-
४	लाभांश आम्दानी	५,८६,९२४	२३,३३,५३२
५	अन्य	-	-
(ग)	वित्तीय ओत कारोबारबाट नगद प्रवाह	३८,२०,२०,८८७	५,७६,३८,२८८
१	दीर्घकालीन ऋण (बण्ड, डिबेन्चर आदि) मा बृद्धि / (कमी)	४०,००,००,०००	-
२	शेयर पूँजीमा बृद्धि / (कमी)	(७९,७९,०९९)	५,७६,३९,२४४
३	अन्य दायित्वमा बृद्धि / (कमी)	-	-
४	नेपाल राष्ट्र बैंकबाट प्राप्त सहुलियत/पुनरकर्जामा बृद्धि / (कमी)	-	-
(घ)	नगद तथा बैंक मौज्दातको बिनिमय दरमा भएको फरकबाट आम्दानी/खर्च	३१,८५,८००	३,९६,०३८
(ङ)	यस बर्षको सम्पूर्ण गतिविधिबाट नगद प्रवाह	६३,०५,५६,६३८	१८,३६५,६४,३८९
(च)	नगद तथा बैंकमा रहेको शुरू मौज्दात	८,८७,७८,२५,८५८	३,८८,९२,६९,८७७
(छ)	नगद तथा बैंकमा रहेको अनितम मौज्दात	५,५०,८३,८२,४८६	८,८७,७८,२५,८५८

(अनिल कुमार सिंह) प्रमुख वित्तीय अधिकृत	(आलोक कुमार शर्मा) प्रबन्ध सञ्चालक	(हसना शर्मा) अध्यक्ष	(मनोज कुमार अग्रवाल) सञ्चालक
(निरञ्जन कुमार टिबरेवाला) सञ्चालक	(केशव राज आचार्य) विशेषज्ञ सञ्चालक	(हेमन्त जी. कान्ट्रेक्टर) सञ्चालक	
(राजन श्रीनिवासन) सञ्चालक	(विजय जसुजा) सञ्चालक	(शशि सत्याल, एफ.सि.ए.) टि.आर.उपाध्याय एण्ड कम्पनी, चार्टर्ड एकाउण्टेण्ट्स्	

अनुसूची

कम्पनी ऐन, २०६३ को दफा १०८(४) बमोजिमको शप विवरण

- क) समीक्षा वर्षमा बैंकद्वारा कुनै शेयरहरू जफत भएको छैन ।
- ख) बैंकले आर्थिक वर्ष २०६८/६९ मा सम्पन्न गरेका प्रमुख कारोबारहरू र त्यस अवधिमा कम्पनीको कारोबारमा आएको कुनै महत्वपूर्ण परिवर्तनः
बैंकले आफ्नो प्रबन्धपत्र तथा नियमावलीमा उल्लिखित उद्देश्य एवं कार्यहरूअनुरूप नै आफ्नो कारोबार सम्पन्न गरेको थियो र बैंकको कार्यप्रगतिको भलक संचालकसमितिको प्रतिवेदनमा उल्लेख गरिसकिएको छ । समीक्षा वर्षमा बैंकले सम्पन्न गरेको कारोबारको प्रकृतिमा कुनै खास परिवर्तन आएको थिएन ।
- ग) कम्पनी ऐन २०६३ ले गरेको व्यावस्थाअनुरूप समीक्षा वर्षमा कम्पनीका आधारभूत शेयरधनीहरूबाट कुनै जानकारी प्राप्त भएको छैन ।
- घ) समीक्षा आर्थिक वर्षमा कम्पनीका सञ्चालक तथा प्रमुख पदाधिकारीहरूले बैंकको कुनै शेयर लिएको जानकारी बैंकलाई प्राप्त भएको छैन । साथै प्रवलित कानूनको विपरीत हुने गरी निजहरूबाट बैंकको शेयरसम्बन्धमा कुनै कारोबार समेत भएको छैन ।
- ङ) गत आर्थिक वर्ष २०६८/६९ मा बैंकसँग सम्बद्ध सम्झौताहरूमा कुनै संचालक तथा निजको नजिकको नातेदारको व्यक्तिगत स्वार्थ रहेको बारेमा कुनै जानकारी प्राप्त भएको छैन ।
- च) बैंकले हालसम्म आफ्नो कुनै पनि शेयर आफैले खरीद गरेको छैन ।

छ) विगत आर्थिक वर्षको कुल व्यावस्थापनखर्चको विवरणः

क्र. सं.	विवरण	रकम (रु.)
१	कर्मचारी खर्च	२८,९९,५३,२२८.००
२	अन्य संचालन खर्च	४५,६१,२६,३५३.००

ज) लेखापरीक्षणसमिति:

समीक्षा आ. व. का लेखापरीक्षणसमितिमा संलग्न पदाधिकारीहरूः

क्र. सं.	नाम	पद
१	श्री मनोज कुमार अग्रवाल, सर्वसाधारण शेयरधनीका तर्फबाट निर्वाचित संचालक	अध्यक्ष
२	श्री केशव राज आचार्य, विशेषज्ञ संचालक	सदस्य
३	प्रबन्ध संचालक बाहेक एस.वि.आई. लाई प्रतिनिधित्व गर्ने कुनै एक संचालक	सदस्य
४	श्री सुदिप खनाल, आन्तरिक लेखापरीक्षक	सदस्य सचिव

- ✚ आ.व. २०६८/६८ मा सम्पन्न भएको समितिको बैठक संख्या - (८) नौ
- ✚ समितिका सदस्यलाई गुरुतानी दिइएको बैठकभत्ता :

 - ▶ एस.वि.आई. का संचालकबाहेक अरू संचालकहरूलाई - रु. १,४४,०००/-
 - ▶ एस.वि.आई. लाई प्रतिनिधित्व गर्ने संचालकलाई - शून्य ।

- ✚ लेखापरीक्षणसमितिले गरेका कार्यहरू :

 - ▶ बैंकको लेखा तथा वित्तीय विवरण लगायत त्रैमासिक कार्य सम्पादनको पुनरवलोकन गरी संचालक समिति समक्ष पेश गर्ने ।
 - ▶ बैंकको आन्तरिक लेखापरीक्षण विभागले गरेका कार्यहरूको सुपरिवेक्षण ।
 - ▶ बैंक संचालनका विभिन्न क्षेत्रहरूसँग सम्बद्ध आन्तरिक नियन्त्रण कार्यहरूको पुनरवलोकन ।
 - ▶ आन्तरिक लेखापरीक्षण कार्यक्रम तर्जुमा ।
 - ▶ लेखापरीक्षक तथा नेपाल राष्ट्र बैंकको निरिक्षण टोलीबाट दिइएका सुझावहरूको कार्यान्वयन स्थितिको पुनरवलोकन ।
 - ▶ लेखापरीक्षकको नियुक्तिका लागि साधारणसभामा नाम सिफारिस गर्ने ।
 - ▶ संचालकसमितिसमक्ष पेश गरिने वित्तीय विवरणहरू ठिक दुरुस्त रहे-नरहेको सुनिश्चित गर्ने ।
 - ▶ नोस्ट्रो खाताहरूको अवस्थाको पुनरावलोकन गर्ने ।

म) कुनै पनि संचालक, प्रबन्धसंचालक, कार्यकारी प्रमुख, बैंकका आधारभूत शेरधनी वा निजको नजिकका नातेदार वा निज संलग्न रहेको फर्म, कम्पनी वा संगठित संस्थाको बैंकलाई कुनै पनि रकम बुझाउन बाँकी छैन ।

ज) बैंकका सञ्चालक, प्रबन्धसंचालक तथा पदाधिकारीहरूलाई पारिश्रमिक, भत्ता तथा सुविधाको रूपमा तल लेखिएअनुसारको रकम भुक्तानी गरिएको थियो :

 - १) संचालकसमितिका सदस्यहरूको भत्ता/सुविधा :

आर्थिक वर्ष २०६८/६९ मा बैंकका संचालकसमितिका सदस्यहरूलाई विभिन्न बैठकहरूका लागि बैठकभत्ता वापतजम्मा रु. १८,८४,०००/- भुक्तानी भएको थियो । (अध्यक्षलाई रु. १०,०००/- प्रतिबैठक एवं अन्य संचालकलाई रु. ८,०००/- प्रतिबैठकका दररेखे) ।

 - २) प्रबन्धसंचालक तथा अन्य पदाधिकारीहरू :

क) समीक्ष वर्षमा प्रबन्धसंचालक र भारतबाट खटिर्ई आएका पदाधिकारीहरू (एस.वि.आई. ले खटाएको व्यवस्थापनटोली) लाई निजहरूको आवासभाडा तथा औषधोपचार खर्चबापत रु. ४२,६९,२०१/८४ भुक्तानी गर्नुका अतिरिक्त कुनै पारिश्रमिक दिइएको थिएन । निजहरूको पारिश्रमिक तथा भत्ता एस.वि.आई. ले नै बेहोर्ने गर्दछ ।

ख) अन्य पदाधिकारीहरू :

बैंकका अन्य पदाधिकारीहरूलाई पारिश्रमिक, भत्ता तथा सुविधाबापत जम्मा रु. २८,९९,५३,२२८/- भुक्तानी गरिएको थियो ।

ट) शेरधनीहरूले बुझिलिन बाँकी रहेको लाभांशको रकम :

२०६९ आषाढमासान्तसम्ममा बैंकका शेरधनीहरूको तल उल्लिखित आर्थिक वर्षहरूको लाभांश बुझिलिन बाँकी रहेको थियो :

आर्थिक वर्ष	रकम रु.
२०५२/५३	२,७९,०००/-
२०५३/५४	२,५८,२००/-
२०५४/५५	२,९४,०००/-
२०५५/५६ र २०५६/५७	४,४९,०००/-
२०५९/६०	६,५२,६५०/-
२०६२/६३	७,३८,७४३/७५
२०६३/६४	१३,२६,३९०/-
२०६६/६७	४०,०९,९५३/५३
२०६८/६९	६०,७१,७५४/६४
जम्मा	१,८०,७९,६८७/८२

- ठ) कम्पनी ऐन. २०६३ को दफा १४१ मा व्यावस्था भएअनुरूपको सीमा नाले गरी बैकले समीक्षा आर्थिक वर्षमा कुनै सम्पति खरिद गरेको छैन ।
- ड) कम्पनी ऐन. २०६३ को दफा १७५ मा व्यावस्था भएअनुरूप बैकले समीक्षा आर्थिक वर्षमा आफ्ना सम्बद्ध कम्पनीर्संग कुनै कारोबार गरेको छैन ।

नेपाल एसबिआई बैंक लिमिटेडका

शेरधनीहरूमा लेखापरीक्षकको प्रतिवेदन

हामीले नेपाल एसबिआई बैंक लिमिटेड को यसै साथ संलग्न ३१ आषाढ २०६९ (१५ जुलाई २०१२) को वासलात सोही मितिमा समाप्त भएको वर्षको नाफा नोक्सान हिसाब, इक्विटीमा भएको परिवर्तनको विवरण र नगद प्रवाह विवरण एवं प्रमुख लेखा नीतिहरू तथा लेखा सम्बन्धी टिप्पणीहरूको लेखा परीक्षण सम्पन्न गरेका छौं ।

वित्तीय विवरणहरू उपर व्यवस्थापनको उत्तरदायित्वः

वित्तीय विवरणहरू नेपाल लेखामान अनुसार तयार एवं उचित प्रस्तुतिको दायित्व व्यवस्थापनमा रहेको छ । जालसाजी वा त्रुटिका कारणले हुने सारभूत त्रुटिरहित वित्तीय विवरणहरू तयारी एवं उचित प्रस्तुतिका निम्नि उचित आन्तरिक नियन्त्रण तर्जुमा, कार्यान्वयन एवं संचालन गर्ने, उचित लेखा नीतिहरू चयन एवं कार्यान्वयन गर्ने तथा परिस्थितिजन्य लेखासम्बन्धी अनुमान गर्ने दायित्व पनि व्यवस्थापनको हो ।

लेखापरीक्षकको उत्तरदायित्वः

लेखापरीक्षणको आधारमा वित्तीय विवरणहरू उपर राय जारी गर्नु हाम्रो उत्तरदायित्व हो । हामीले हाम्रो लेखापरीक्षण नेपाल लेखापरीक्षण मान बमोजिम सम्पन्न गरेका छौं । ती मानले हामीलाई व्यावसायिक नैतिकताको पालना गर्ने तथा वित्तीय विवरणहरू सारभूत रूपमा त्रुटि रहित भएको बारेमा मनासिव आश्वासन प्राप्त गर्न लेखापरीक्षणको योजना बनाउन र लेखापरीक्षण सम्पन्न गर्न अनिवार्य गराउँछन् ।

लेखापरीक्षण अन्तर्गत वित्तीय विवरणमा प्रदर्शित रकम एवं अन्य विवरणहरूको पुष्ट्याई गर्ने प्रमाणको नमुना परीक्षण गरिन्छ । नमुना परीक्षण हाम्रो विवेक तथा जालसाजी वा त्रुटिका कारणले वित्तीय विवरणहरूमा हुने सारभूत त्रुटिको जोखिमको आंकलनमा भर पर्दछ । जोखिमको आंकलन गर्दा संस्थाका वित्तीय विवरणहरूको तयारी एवं उचित प्रस्तुति सम्बद्ध आन्तरिक नियन्त्रण विश्लेषण गरी परिस्थितिजन्य लेखापरीक्षणका कार्यविधिहरू तर्जुमा गर्दै । यी लेखापरीक्षणका कार्यविधिहरू संस्थाको आन्तरिक नियन्त्रणको प्रभावकारितामा राय प्रकट गर्ने प्रयोजनका लागि भने होइन । व्यवस्थापनले अवलम्बन गरेको लेखासिद्धान्त तथा गरिएका महत्वपूर्ण अनुमानहरू एवं वित्तीय विवरण प्रस्तुतीको समग्र स्थितिको मूल्याङ्कन गर्नु पनि लेखापरीक्षण अन्तर्गत पर्दछ । लेखापरीक्षणले हाम्रो रायलाई पर्याप्त आधार प्रदान गर्ने कुरामा हामी विश्वस्त छौं ।

कम्पनी ऐन, २०६३ र बैंक तथा वित्तीय संस्था ऐन, २०६३ ले तोकेको कुराहरू उपरको प्रतिवेदन

हामीले लेखापरीक्षणको सिलसिलामा आवश्यक ठानी सोधनी तथा कैफियत तलब गरेका कुराहरूको जवाफ एवं स्पष्टिकरण सन्तोषजनक पायौं, जुन हाम्रो ज्ञान र विश्वासमा लेखापरीक्षणका लागि आवश्यक थियो । हाम्रो रायमा यस प्रतिवेदनसँग सम्बद्ध वासलात, नाफा नोक्सान हिसाब तथा नगद प्रवाह विवरण नेपाल राष्ट्र बैंकले तोक बमोजिम तयार भएको छ, कम्पनीले राखेको लेखासँग दुरुस्त रहेको छ र कम्पनीले लेखा तथा श्रेस्ताहरू प्रचलित कानून बमोजिम तयार गरेको छ । हाम्रो रायमा शाखाको स्वतन्त्र लेखापरीक्षण नभएतापनि शाखाबाट प्राप्त विवरणहरू लेखापरीक्षणको लागि पर्याप्त आधार थिए ।

कम्पनीको लेखा तथा श्रेस्ताहरूको परीक्षणबाट देखिए अनुसार हाम्रो रायमा कम्पनीले नेपाल राष्ट्र बैंकको एकीकृत निर्देशन

बमोजिम पर्याप्त पूँजीकोष तथा सम्पत्तिको अपमूल्यन बापत कोष खडा गरेको छ ।

हामीलाई प्राप्त जानकारी र हामीलाई दिइएको स्पष्टिकरण र हामीले परीक्षण गरेका श्रेस्तावाट संचालक समिति अथवा कुनै पदाधिकारीले कानूनी व्यवस्थाहरु विपरित वा अनियमित कार्य गरेको वा कम्पनीलाई हानि नोक्सानी गरे गराएको तथा राष्ट्र बैंकको एकीकृत निर्देशनको उल्लङ्घन गरि कम्पनी, निक्षेपकर्ता तथा लगानीकर्ताको हितको सुरक्षण विपरित कार्य गरेका जानकारी हुन आएन ।

लेखापरीक्षकको राय

हाम्रो रायमा नेपाल एसबिआई बैंक को वित्तीय विवरणहरुले ३१ अप्रैल २०६९ (१५ जुलाई २०१२) को आर्थिक अवस्था तथा उक्त अवधीको संचालन नतिजा र नगद प्रवाहको नेपाल लेखामान तथा लेखाको सर्वमान्य सिद्धान्त अनुरूप समुचित तथा यथार्थ चित्रण गर्दछ, र उक्त वित्तीय विवरणहरु कम्पनी ऐन, २०६३, नेपाल राष्ट्र बैंकको एकीकृत निर्देशन तथा बैंक तथा वित्तीय संस्था ऐन, २०६३ अनुरूप छन् ।

शशि सत्याल

साझेदार

टि.आर.उपाध्याय एण्ड कं, चार्टर्ड एकाउण्टेण्टस्

मिति : २१ भदौ २०६९

स्थान : काठमाण्डौ

द्रष्टव्यः

यो संक्षिप्त वार्षिक आर्थिक विवरण बैंकको १९ औं वार्षिक प्रतिवेदनको पूर्ण विवरण नम्बर आ.व. २०६८/६९ को वार्षिक आर्थिक विवरणका प्रमुख कुराहरुलाई मात्र समेटिएर तयार गरिएको संक्षिप्त पुस्तिका हो ।

शेयरधनी महानुभावहरूले बैंकको १९ औं वार्षिक प्रतिवेदनको पूर्ण विवरण बैंकको हातिसार, काठमाडौं स्थित प्रधान कार्यालयमा कार्यालय समयभित्र सम्पर्क राखी वा बैंकको वेबसाइट www.nepalsbi.com.np मार्फत प्राप्त गर्न सम्भुनेछ ।

प्रस्तुत संक्षिप्त वार्षिक आर्थिक विवरण कम्पनी ऐन, २०६३ को दफा ८४ तथा संचालको प्रतिवेदन एवं आ.व. २०६८/६९ को वार्षिक आर्थिक विवरणअनुरूप रहेको भनी स्वतन्त्र लेखापरीक्षक टि.आर.उपाध्याय एण्ड कम्पनी, चार्टर्ड एकाउण्टेण्टस्‌बाट राय प्राप्त भएको छ ।

नेपाल एसबिआई बैंक लि. को उन्नाइसौं वार्षिक साधारण सभामा प्रस्तावित नेपाल एसबिआई बैंक लि. को प्रबन्धपत्रमा संशोधनको तीन महले

कम्पनी ऐन, २०६३ अन्तर्गत संस्थापित

(शेयरहरुमा सीमित दायित्व भएको)

नेपाल एसबिआई बैंक लि. को प्रबन्धपत्रमा संशोधनको तीन महले

हालको त्यतस्था	प्रस्तावित संशोधन	संशोधनको कारण
दफा/उपदफा	दफा/उपदफा	
<p>५.१</p> <p>(ख) बैंकको जारी पूँजी रु.२,१०,२९,६६,१६५/- (दुई अर्व दश करोड उनन्तीस लाख छैसठी हजार एकसय पैंसठी रुपैयाँ) हुनेछ । जसलाई रु.१००/- (एक सय रुपैयाँ) का दरले २,१०,२९,६६१.६५ (दुई करोड दश लाख उनन्तीस हजार छ सय एकसठी दशमलव पैंसठी) साधारण शेयरमा विभाजन गरिएको छ ।</p>	<p>५.१</p> <p>(ख) बैंकको जारी पूँजी रु.२,३६,४७,१४,९००/- (दुई अर्व छतीस करोड सतचालीस लाख चौध हजार नौ सय रुपैयाँ) हुनेछ । जसलाई रु.१००/- (एक सय रुपैयाँ) का दरले २,३६,४७,१४९ (दुई करोड छतीस लाख सतचालीस हजार एक सय उन्नचास) साधारण शेयरमा विभाजन गरिएको छ ।</p>	बैंकको व्यवसायको लागि आवश्यक पूँजी बढ़ि गर्न ।
<p>(ग) बैंकको चुक्ता पूँजी रु.२,१०,२९,६६,१६५/- (दुई अर्व दश करोड उनन्तीस लाख छैसठी हजार एकसय पैंसठी रुपैयाँ) हुनेछ ।</p>	<p>(ग) बैंकको चुक्ता पूँजी रु.२,३५,५७,३८,५०४/- (दुई अर्व पैंतीस करोड सन्ताउन्न लाख अठतीस हजार पाँचसय चार रुपैयाँ) हुनेछ ।</p>	बोनस शेयर जारी गर्न ।

टिपोट:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....